

MUZICA NOASTRĂ ȘI SPIRITUL CONTEMPORANEITĂȚII

de dr. VASILE TOMESCU

Trăsătura esențială a muzicii din toate epocile, spiritul contemporan, identificarea cu gândirea și sensibilitatea, cu idealurile și lupta oamenilor pentru mai bine și mai frumos — iată aspirația care înmănușează toate tendințele, toate talentele, toate genurile și orientările stilistice ale creației noastre muzicale.

Compozitorii, interpreții, oamenii de știință muzicală privesc cu un profund sentiment al angajării confirmarea rolului lor în planul de ansamblu al înfloririi multilaterale a României Socialiste. Căci ce poate fi oare mai pasionant și mai nobil — așa cum îndemna cu prestigiul său George Enescu în împrejurările atât de diferite ale trecutului — decît să participi prin prinosul de dăruire artistică și cetățenească la îmbogățirea spirituală a propriei națiuni, să slujești generoasa cauză a ridicării moral estetice a contemporanilor? Formulînd imperativul ca „omul, constructor al socialismului, să se poată regăsi în aceste lucrări de artă, să-și descopere și defectele, dar și trăsăturile nobile!“, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia în cadrul lucrărilor Plenarei din noiembrie 1971 a C.C. al P.C.R. : „Toate lucrările de artă, executate în forme și stiluri foarte variate, trebuie să redea preocupările și realitățile epocii pe care o trăim, viața poporului, să înobileze pe om, să-l însuflețească la fapte mărețe, eroice“. Sînt aici exprimate însușirile definitorii ale muzicii de a se inspira din viață, de a reda în complexitatea ei de nuanțe realitatea și de a contribui totodată activ la perfecționarea, la transformarea pozitivă a acesteia. Spiritul lucid, științific, realismul în strîns raport cu caracterul vizionar, cutezător al operei de

edificare a societății socialiste în România, fundamentează și contemporaneitatea muzicii noastre, umanismul ei profund, structural, deschiderea spre nou. Creația muzicală se adresează astăzi tuturor generațiilor de iubitori ai artei, străduindu-se să răspundă cerințelor acestora și în același timp să înlesnească ridicarea publicului aflat pe diferite trepte de inițiere. Aceasta a stimulat creșterea spiritului de investigație a compozitorilor noștri în direcții pe care arta universală de azi le consacră ca semnificative, îmbogățirea cu soluții originale a tehnicii de creație în toate genurile, aprofundarea tematicii aparținînd vieții noastre în neîncetat dinamism.

În abordarea problemelor legate de lărgirea orizontului tematic și de îmbogățirea nelimitată a modalităților de realizare a creației muzicale, documentele de partid la care ne referim reliefează idei de o valoare excepțională, privind două dimensiuni cardinale ale contemporaneității: patriotismul fierbinte, ilustrat de străluciți exponenți ai culturii și artei românești, și umanismul socialist, considerat ca expresie a raporturilor noi, superioare, complexe, dintre membrii societății ca expresie a eforturilor și năzuințelor comune spre progresul multilateral al națiunii.

Atașați cu întreaga lor ființă programului elaborat de partid, compozitorii și muzicologii și-au consacrat energia și talentul înlăptuirii marilor deziderate ale culturii noastre contemporane. Creatori din toate generațiile s-au alăturat pentru a da un nou avînt genurilor cu puternic răsunset social-educativ, punînd accentul, așa cum se sublinia ca fiind necesar

În documentele de partid, pe înflorirea lucrărilor muzicale cu text, îndeosebi a operei și baletului, cîntecului patriotic, cantatei, oratoriului, și totodată pe dezvoltarea lucrărilor simfonice și de muzică de cameră, capabile să dobîndească o largă audiență și un interes susținut în rîndul ascultătorilor. În munca lor plină de dăruire, compozitorii au aflat un stimulent în contactul mereu mai puternic cu viața și cu năzuințele oamenilor muncii, în dialogul cu aceștia, privind cerințele estetice actuale. Strădania de a se adresa unui public real, istoricește format și sensibil la tot ce reprezintă înnoire autentică în gîndirea și expresia artistică, a lărgit considerabil experiența compozitorilor noștri, stimulînd creșterea spiritului de investigație, aprofundarea tematicii aparținînd trecutului istoric al poporului și realităților patriei socialiste de neîncetat dinamism, îmbogățirea cu soluții originale a tehnicii componistice specifică timpurilor noastre.

Cele mai valoroase lucrări muzicale compuse în anii din urmă, confirmă adevărul, propriu concepției noastre filozofice, că numai înțelegerea profundă a dezideratelor majore, formulate de contemporaneitate asigură deplina realizare a individualității creatoare, finalizînd pe un plan superior și durabil aportul componistic, deschizîndu-i acestuia prin prezent un drum larg spre viitor. În această direcție s-au consacrat un număr însemnat de lucrări în diferite genuri, care dau glas elanului constructiv al maselor, dragostei față de partid și de patrie, care exprimă romantismul cutezător al tineretului, cîntece inspirate din viața satului socialist, piese corale dedicate unor ramuri de producție, ostașilor, etc. Tălmăcesc, de asemenea, un mesaj etic ales, demn de societatea noastră, frumoase melodii de muzică ușoară care au cucerit inima iubitorilor genului. Un număr de lucrări în genuri complexe cum sînt opera și baletul, opereta, au văzut lumina scenei iar altele se află în plin proces de desăvîrșire spre a îmbogăți repertoriul actualei stagiuni, pe care compozitorii o dedică aniversării a trei decenii de la eliberarea țării de sub jugul fascist și celui de al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român. Cantate, oratorii, poeme simfonice, uverturi, simfonii valorifică idei și teme ale literaturii noastre din trecut și de azi, ale folclorului național. Muzica simfonică

și de cameră, în tot ce are ea mai reprezentativ, este pătrunsă de o gîndire viguroasă, optimistă, ecou firesc al spiritualității contemporanilor noștri.

În această bogată afirmare de talente și energii creatoare, de stiluri și orientări compo-nistice, în acest efort susținut pentru satisfacerea marilor exigențe ale culturii noastre socialiste, mai rămîn încă multe și însemnate datorii de împlinit. Măsura acestor datorii este dată de creșterea continuă a nivelului calitativ al vieții noastre muzicale, de îmbogățirea și dezvoltarea manifestărilor artistice din numeroase centre ale țării — la a căror desfășurare compozitorii și muzicologii participă cu competență și abnegație —, de diversificarea aspectelor vieții însăși a poporului, care se cer reflectate în creația muzicală, de aprofundarea viziunii noastre de ansamblu asupra prezentului și viitorului patriei socialiste, asupra prezentului și viitorului luptei pentru pace și progres dusă de întreaga omenire. Pe acest drum, realizările obținute pot și trebuie să fie continuate pe un plan superior, prin angajarea mai eficientă a tuturor forțelor creatoare de care dispunem, prin perfecționarea neîncetată a activității în cadrul Uniunii Compozitorilor, prin adîncirea permanentă a contactului nostru cu viața și munca oamenilor de pe șantiere, de pe ogoare, cu preocupările tineretului. În aceasta rezidă actualitatea vie a chemărilor formulate de documentele de partid, a îndemnurilor adresate muzicienilor de tovarășul Nicolae Ceaușescu, Secretarul General al Partidului. Efortul, aspirația de a fi contemporan se dovedesc pe cît de necesare pe atît de rodnice în complexul activității muzicale, și astfel și în domeniul cercetărilor și popularizării valorilor culturii noastre muzicale, în domeniul răspîndirii frumosului artei sonore în rîndurile cît mai largi ale publicului, pe calea interpretării artistice de calitate, pe calea educației muzicale adecvată cerințelor. Privat astfel, în ansamblu, cultura noastră muzicală are o nelimitată perspectivă de înflorire, a cărei temelie o constituie prezența ei activă, militantă, responsabilă, în contemporaneitate.

Angajată în contemporaneitate cu toate forțele și talentele care o reprezintă, cultura noastră muzicală își are, odată cu anul 1974, un drum deschis spre noi și frumoase împliniri.

Se află în plin proces de desăvârșire un număr de opere, balet, operete, lucrări simfonice, vocal-simfonice și instrumentale care își propun să exprime prinosul de dăruire creatoare al poporului nostru în întâmpinarea celor două mari evenimente ale anului — aniversarea a trei decenii de la insurecția națională antifascistă armată și Congresul al XI-lea al P.C.R. Compozitori cu bogată experiență în acest domeniu, ca Gheorghe Dumitrescu, alți autori ale căror lucrări au văzut cu succes lumina scenei, ca Miroea Chiriac, Doru Popovici, Theodor Bratu, George Grigoriu în colaborare cu libretişti și realizatori de spectacol, cu soliștii și ansamblurile de interpreți, se preocupă asiduu în această direcție și sînt convins că strădaniile lor vor izbîndi în înălțimea așteptărilor.

Uniunea Compozitorilor își va intensifica acțiunile de sprijinire a activității artistice de amatori și a muncii de educație muzicală în rîndul tineretului, întregind prin aceasta efortul permanent de cunoaștere a vieții și realizărilor poporului nostru, de îmbogățire a surselor de inspirație ale creației contemporane. În actuala sa stagiune, activitatea cercului de „Prietenii ai muzicii“, organizat în cadrul uzinelor „Republica“ și adresat tinerilor muncitori din sectorul III, activitatea cursului de muzică de la Universitatea Populară, a Asociației „Muzica“ și a altor forme de educație muzicală din capitală înregistrează un progres al metodelor de lucru și o sporire a interesului participanților.

Evenimentele anului 1974 își găsesc un puternic ecou și în domeniul cercetărilor teoretice, al tiparului și discului muzical. Însemnăm

aici apariția în cursul anului care începe, a unor volume de sinteză, lexicoane, ghiduri dedicate culturii muzicale universale și românești, a unei antologii de discuri privind muzica românească. Un simpozion național consacrat înfloririi muzicii românești în anii orînduirii socialiste va reuni muzicologi care activează în cadrul Uniunii Compozitorilor, conservatoarelor de muzică, Institutului de Istoria Artei de pe lângă Academia de Științe Sociale și Politice, Institutului de Etnografie și Folclor.

Uniunea Compozitorilor va milita pentru buna reușită a unor acțiuni cultural-muzicale de masă, cum sînt concursul „Cîntare patriei“, concursul de muzică ușoară de la Mamaia, evenimentele muzicale speciale care au loc în fiecare an în diferite orașe ale patriei, precum și în centre rurale cu o bogată activitate corală și în domeniul muzicii populare. Amintim că în anul 1974 se va finaliza un concurs de creație de cîntece dedicate metalurgiștilor, a doua ediție a concursului de cîntece dedicate ostașilor. Ne vom strădui de asemenea să facem din muzică o prezență vie în sălile de concert și spectacol ale capitalei de-a lungul întregii stagiuni și cu prilejuri deosebite, cum sînt Zilele Culturale ale Capitalei ș.a.

Aceste frumoase perspective de afirmare a creației și muzicologiei constituie totodată temeuri pentru noi și sporite responsabilități, pentru stimularea fanteziei creatoare, pentru ridicarea neîncetată a exigențelor noastre. Iată aici un program de muncă, un crez și un angajament prin care, alături de întregul popor, compozitorii și muzicologii pășesc încrezători în anul care începe.